

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik VI. št. 24

WWW.KREDARICA.S5.COM

Novi Sad, december 2006

17. novembra, leta 2006 v Sinagogi

IV. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE – VELIKI TRIUMF

V petek, 17. novembra 2006 je v Sinagogi v Novem Sadu potekal četrti, zdaj že tradicionalni "Koncert slovenskih pesmi in poezije" v organizaciji Društva Slovencev "Kredarica" iz Novega Sada.

Na prireditvi so sodelovala Društva Slovencev iz Beograda, Subotice, Zrenjanina, Niša, Vršca in domačina Novega Sada ter gostja, Slovenka iz Trsta iz Italije, ki je imela poseben koncert v Novem Sadu.

Toda pojdemo od začetka.

Naš komorni mešani pevski zbor

"Kredarica" je zapel uvodno pesem "Zdravljica", pod taktirko g. **Suzane Gros** in klavirsko spremljavo g. **Jožeta Riterja**.

Nato je g. **Albert Kužner**, predsednik DS "Kredarica" iz Novega Sada pozdravil vse navzoče v pozdravnem govoru:

Drage dame, spoštovani gospodje!

Spoštovani avditorij!

V imenu Društva Slovencev "Kredarica" iz Novega Sada še enkrat vsi lepo pozdravljeni in dobrodošli na tradicionalni četrti "KONCERT SLOVEN-

*SKIH PESMI IN POEZIJE" v tej prelepi dvorani ob skoraj poletnem vremenu. Posebej bom pozdravil nastopajoče in goste iz slovenskih društev iz Niša, Beograda, Zrenjanina, Subotice in Vršca in se jim zahvalil za njihovo udeležbo, potem pa prisrčna dobrodošlica cenjenim gostom: gospodu **Miroslavu Laciju**, veleposlaniku Republike Slovenije, gospodu **Jožefu Dajčmanu I.** sekretarju slovenskega veleposlaništva v Beogradu ter gospodu **Pavelu Martinuču** članu izvršnega odbora Continental banke v Novem Sadu.*

Skupna fotografija izvajalcev programa z veleposlanikom R Slovenije v Beogradu gospodom Miroslavom Laciem

VSEM ČLANOM IN PRIJATELJEM DRUŠTVA SLOVENCEV "KREDARICA"
ŽELIMO SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE, ZDRAVO, VESELO IN USPEŠNO

LET O 2007

Izvršni odbor DS "KREDARICA"
in Uredniški odbor

O programu in za program bo skrbela naša voditeljica **Elza Ajduković**, jaz se bom pač zahvalil v imenu vseh nas, če dovolite, tistim, ki nam največ pomagajo v naši kulturni aktivnosti v materialnem pogledu, posebej pa za ta koncert in sicer: **Urado Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**,

Jovan Ranitović

Ministrstvu za šolstvo in šport R. Slovenije, tukajšnjem sekretariatu APV za nacionalne manšine, Continental banki Nove Ljubljanske banke v Novem Sadu, Židovski občini tukaj ter Glasbeni mladini Novega Sada.

Iz Slovenije imamo samo opravičilo Slovenske izseljenske matice, ki se zaradi svojih obveznosti, poleg velike želje, ni mogla udeležiti tega kulturnega srečanja – skoraj vseh predstavnikov Slovencev na tem koncu. Imam pa poseben pozdrav naše članice, ki okrevava po težki operaciji, ki je bila med ustanoviteljji tega Društva, prve učiteljice dopolnilnega pouka slovenščine in ki je do pred enim letom bila zelo aktiven član tega zbora. Tisti, ki jo poznate, ste uganili, da je to gospa **Silva Stakić**, ki nam piše iz Maribora.

Bila sem srečna, ko ste mi poslali program koncerta pa tudi žalostna, ker ga se ne morem udeležiti in sodelovati. Zgodilo se mi je, kar se je pač zgodilo, zdravljenje ene faze pač gre proti koncu. Kontrolo imam v marcu. Planiram pa prihod v Novi Sad v

začetku leta 2007. Pozdravi članom zbora, vsem ostalim članom Društva in vam, **Silva Stakić**

Zgoraj omenjeno ustanoviteljstvo našega društva me je tudi spomnilo na to, da bomo imeli drugo leto 10 let našega obstoja in uspešnega dela, ter

Dragan Ranitović

vas že zdaj vabimo na proslavo, ki smo jo začeli pripravljati.

Katica Ristić

Želim vam ob programu prijeten večer in dobro počutje!

Gospod Kužner je osebno povabil nekdanjega predsednika Židovske skupnosti Novega Sada, gospoda **Miroslava Ungara**, ki je pozdravil vse pristne in jim zaželel, da se bodo v prelepi Sinagogi prijetno počutili. Rekel je tudi, da je Židovski skupnosti v čast, da lahko ugosti številne izvajalce in publiko.

Pevski zbor "Kredarica" je po uvodnih pozdravih nadaljeval svoj pevski repertoar s pesmimi: "Ave Verum" W.A. Mozarta, molitvijo "Oče naš" J. Leskovarja in "Skalovje groba se razgrne" L. Cveka. Publika je bila zadovoljna in že so bili na vrsti recitatorji DS "Kredarica", ki so pod pokroviteljstvom gospe **Angele Arandjelović**, učiteljice dopolnilnega pouka šole slovenskega jezika pokazali, da je slovenski jezik še kako prisoten in pomemben v drugi in tretji generaciji Slovencev. Recitali so: **Anita Nježić**, "Erotiko" I. Cankarja, **Dane Žigić** "V mraku" A. Gradnika, **Dragana Filipović** "Pričakovanje" A. Gradnika ter **Marija Lovrić** "Pismo" prav tako A. Gradnika.

Tudi DS "Triglav" iz Subotice je pripravil zanimiv program. Najprej sta gospe profesorici **Anna Sarkany** in **Julija Kunova** zaigrali štiriročno na klavirju dve kompoziciji: "Ruski ples", P. I. Tchaikovskega in uverturo iz opere "Figarova svatba" W. A. Mozarta. Nato je komorni mešani zbor pod istim imenom pod vodstvom prof. dirigentke Anne Sarkany in s klavirsko spremljavo prof. Julije Kunove zapel pesmi "Jaz pa eno ljubco imam"-prekmurska ljudska, "Terzinka"-ljudska, "Pozimi pa rožce cveto" J. Leskovarja in "Jurjevanje" E. Adamiča.

Naslednja izvajalka je bila gospa **Katica Ristić** iz DS "Kula" iz Vršca, ki je kot samostojni solist zapela dve ljudski pesmi: "Šetala po gozdu" in "Gremo na Štajersko".

Ponovno iz DS "Kredarica" sta se predstavila najmlajša člana, brat **Ranitović Jovan** in **Dragan**, ki sta na klavirju in harmoniki nastopila s kompozicijami: "Pesmi brez besed" F. Mendelsona g. mol op 102, no 46, "Nobena ni lepša kot moja" bratov

Avsenik, Jovan na klavirju in "Veseli ples" in "Lendler" W. Roba, Dragan na harmoniki ter sta vse prisotne zares navdušila. Dragan ima 11 let in je učenec glasbene šole v klasi prof. **Sonje Pavičević**, a Jovan je starejši brat in ima 14 let in je učenec glasbene šole v klasi prof. **Lidije Savić**.

Sledilo je pravcato presenečenje večera. Gostovala je Slovenka iz Trsta iz Italije, gospa, **Jasna Corrado-Merlak**, ki je izvedla kompozicijo "Sarabanda" Nina Rotte na harfi in požela gromoglasen aplavz.

Prireditve se je nadaljevala s programom DS "Sava" iz Beograda in sicer gospod **Ivan Debeljak** je na diatonični harmoniki zaigral "Okroglo polko" L. Slaka, potem pa je skupina izvajalcev izvedla kompozicijo "homage" F. Prešerna in D. Jenku v znani pesmi "Strunam". Kompozicijo za solista in komorni ansambl je priredila gospa **Anica Szabo**, izvajalci pa so bili: **Ivan Nino Debeljak** – bariton, **Andriana Szabo**-klavir, **Nevena Glišić**-flavta, **Tijana Glišić**-violina, **Imre Szabo**-violina, **Dina** in **Andreja Tomić** ter **Irena Jakoš** pa so bile vokalne spremljevalke. Komorni ansambl je pokazal najvišjo stopnjo glasbenega profesionalizma in prav tako navdušil vse prisotne.

Tudi DS "France Prešeren" iz Niša je pripravil odličen program, kot uvod pa je gospa **Meri Jovanović** prebrala esej o Prešernu – velikemu poznavalcu slovenskega jezika in nas spomnila vseh pomembnih jezikovnih dosežkov, za katere se lahko zahvalimo ravno Dr. F. Prešernu. Nadaljeval je komorni mešani pevski zbor Slovenske kulturne skupnosti "France Prešeren" s pesmimi: "Tam kjer murke cveto" bratov Avsenik, "V tihi noči" J. Leskovarja, "Večerna" A. M. Slomška in J. Leskovarja ter "Ko so fantje proti vasi šli" ljudska pod taktirko dirigenta mr. **Slobodana Kodele** in klavirsko spremljavo mr. **Nenada Stošića**. Zbor je pokazal da so vrhunski izvajalci, publika pa jih je nagradila z zajetnim aplavzom.

Se eno glasbeno presenečenje nam je sledilo in to je gospa **Željka Sponza Verbič**. Na harfi je skupaj s članoma DS "Kredarica" gospo **Marto Balaš**-vokal in gospodom

Florjanom Balaš-violina izvajala dve kompoziciji in sicer "Andaluzijsko romanso" Pabla de Saraseta in "Barcarolo" Jaquesa Ofenbacha. Vse prisotne je glasbeni duo Željke in Florjana z opornim solom Marte ponesel v višave glasbene popolnosti in spet pokazal, da se glasba ne samo sliši ampak tudi občuti.

Program se je počasi bližal koncu in še enkrat so nastopili komorni mešani zbor "Kredarica" s pesmima "Da sem jaz ptičica" in "Zabučale gore" potem se jim je pridružil zbor "Planika" iz Zrenjanina, in skupaj so zapeli kompoziciji "Pesem sužnjev" G. Verdija iz opere

ki ni nehal biti še dolgo po tem v mislih in občutkih vseh navzočih.

Program je povezovala avtorica tega zapisa **Elza Ajduković** in vse prisotne na koncu povabila na pogostitev v prostore DS "Kredarica", kjer so se vsi pred potjo domov osvežili in prijetno družili.

IV. KONCERT SLOVENSKE PESMI IN POEZIJE je uspešno

Jasna Corrado Merlak

Željka Sponza Verbič

Skupen priklon publikli

Nabucco, 3. dejanje in "Venček ljudskih" (Igor Švara), da bi se jim na koncu pridružili zbori vseh društev in skupaj zapeli znano pesem bratov Avsenik "Slovenija, od kod lepote tvoje". To pa je bil vrhunec prireditve,

popeljal vse prisotne in pomembne goste skozi predvsem slovenske pesmi in poezijo in pokazal visoko stopnjo kvalitete in profesionalizma vseh nastopajočih. Pravzaprav velik triumf.

Elza Ajduković

V okviru projekta Centra za slovenščino na tujih univerzah – Svetovni dnevi slovenske literature (20.-25. novembra 2006), sta gospa **Maja Djukanović** in gospod **Željko Marković**,

Pesniki smo komunalna služba tega sveta: živimo od tega, da pobiramo izgubljene poglede in dotike, lepoto hipov, ki jih drugi odrinejo v pozabo, lepoto tihih, malih besed, ki se zdijo drugim zanemarljive. Pisati lepe verzje je premalo: verzji morajo biti resnični.
(Intervju z Miriam Drev v *Delu*, 2006)

Boris A. NOVAK

organizirala gostovanje pesnika, dramatika, esejista, prevajalca in mladinskega pisatelja **BORISA A. NOVAKA** na Filozofski fakulteti v Beogradu in Filozofski fakulteti v Novem Sadu. Imeli smo priložnost spoznati se s prijaznim in zelo družabnim človekom.

Boris A. Novak se je rodil leta 1953 v Beogradu. Dokončal je študij primerjalne književnosti in literarne teorije ter filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je predavatelj na Oddelku za primerjalno književnost in

literarno teorijo. Najprej je delal kot dramaturg v Drami SNG v Ljubljani, nato je urejal literarno revijo za otroke *Kurirček*, potem pa tudi mladinski leposlovni program založbe DZS. Po študijskem izpopolnjevanju v ZDA je tam gostoval kot predavatelj poezije.

Prejel je več pomembnih nagrad, med drugim zlato ptico (1978), nagrado Prešernovega sklada (1984), Jenkovo nagrado za poezijo (1995), Sovretovo nagrado za prevajanje (1990) ter zlati znak Znanstvenoraziskovalnega centra

Slovenske akademije znanosti in umetnosti za znanstveno delo s področja teorije verza (1998). Društvo pisateljev Bosne in Hercegovine mu je leta 2000 podelilo mednarodno nagrado "Bosanski stečaj" za pesniški opus. V letih 1991-1996 je predsedoval slovenskemu PEN-u, v letih 1994-2000 pa Mirovnemu komiteju mednarodnega PEN-a. Organiziral je pomoč za begunce iz nekdanje Jugoslavije in pisatelje iz obleganega Sarajeva. 2002 je bil izvoljen za podpredsednika mednar-

odnega PEN-a. Ustanovil je Društvo prijateljev Lipice, ki si prizadeva zaščititi lipicance.

Uveljavljal se je tudi kot prevajalec (prevajal iz francoščine, angleščine in južnoslovanskih jezikov) in mladinski pisatelj.

Doslej je objavil 65 knjig, med njimi so tudi pesniške zbirke: *Alba* (1999), *Žarenje* (2003) in *Obredi slovesa* (2005) iz katerih so študentje s Filološke fakultete v Beogradu, ki se fakultativno učijo slovenščine, nekatere prevedli.

Pesništvo Borisa A. Novaka zaznamuje razvoj od eksperimentiranja z jezikom do klasičnih pesniških oblik, od brezosebne lirike do lirsko subjekta do izpovedne lirike. Svojo poetiko je oblikoval z geslom "zven pomeni in pomen zveni". Raztrganost sveta je boleče zaznamovala njegovo poezijo: najbolj je njegov pesniški glas potemnel zaradi vojn v Jugoslaviji.

Poleg lutkovnih in radijskih iger za otroke je napisal več dramskih besedil za odrasle: dramsko kroniko vojaki zgodovine in igrro Hiša iz kart (objavljeni skupaj v knjigi *Dramski diptih*, 1988), tragedijo *Kasandra*, ki skozi mitološki okvir trojanske vojne obravnava vojne v nekdanji Jugoslaviji (2001), in tragikomedijo *Lipicanci* gredo v Strasbourg (2006).

Objavljamo nekaj pesmi Borisa A. Novaka.

Pririprivila:
Angelca Arandelović

VRT ZAČETKA

ZVEZDE

Avgust devetinšestdeset v Istri:
kamenje pozno v večer odseva
vso nakopičeno vročino dneva,
po nebu pa se zliva pena, bistri

veletok zvezd: pračas, neznansko nov:
moj oče udomači teman, visok
obok z imeni zvezd: skrivnostni blok
noči se mi odpre v tisoče svetov ...

Ta davni, zlati, mistični večer
v meni tli tudi nocoj, nad jezerom
med alpskimi gorami, kjer svojo hčer

učim imen ozvezdij: udomačujem
temo nad njenimi odprtimi
in lepimi očmi:

ona zgre navzgor,
jaz navzdol:

v davnodavni
istrski večer:
v nekoč
v noč

NAJINA EDINA HIŠA

Po ljubljenu leživa na zmečkani
postelji, še omamljena z vonjavo
bližine, in že dihana daljavo
in riševa načrt na zadnji strani

popisanega zvezka: širni vrt,
velika kuhinja, jedilnica in soba,
ki vanjo skoz visoka okna vre svetloba,
potrebna za pisanje, iz nerodnih črt

že rastejo zidovi, barva sten bo živa,
v spalnici bo krasna dvojna postelja,
natanko tako, kot je tale, kjer leživa,

v budnem stanju sanjava in veva
- vsak zase veva, a si ne poveva na glas
da bo edino najino prebivališče,

edino varno, toplo skrivališče
pred smrtonosno ljubosumnostjo
sveta,

ta postelja, ta splav, ki plava skokzi
čas,
skozi nesojeno svetlobo dneva ...

Dovolj za ljubezen. Dovolj za smrt.

Premalo za življenje ...

ČAROBNI KOVČEK

Mesec dni po vrnitvi s potovanja
ob moji postelji še zmeraj ždi
ta kovček. Moral bi ga spraviti
v shrambo, a ne morem, saj ohranja

spomin na tople, zračne, kratke dni
ob tebi. Ta moj kovček je brezdomec,
razdvojen med tu in tam. Brodolomec,
naplavljen s temne zvezde, Jud, ki
hrepni ...

Ta kovček, ki vanj gre le dvajset kil,
je pravzaprav čarobna skrinja: od čudes
sem vanjo spravil vonje tvojih kril,

mehkobo postelje, pogled skoz okno
postrešne spalnice na katedralo,
njen zvon in tih odzven, spomin na
roko,

ki spi na mojih prsih sred noči,
ko luna šiva mesečinsko balo

čez starodavne ulice in trge
in prepletene veje najinih teles ...

Čez čas le zberem moč: proč s
kovčkom!
Daleč od oči,

v mrzlo shrambo. Delam red. Diham
skozi
škrge ...

IV. koncert slovenskih pesmi in poezije se je odvijal 17. novembra v Sinagogi, ki ga je organiziralo Društvo Slovencev "Kredarica" v Novem Sadu. Kolikšno vlogo je imel zbor "Kredarica" ni potrebno razlagati. Koliko dela, koliko vaj, potovanja... V vsem tem je bila, poleg rednega dela, zelo angažirana, med ostalimi, tudi Katja Juršič-Huzjan, članica zbora in dolgoletni član DS "Kredarica". Zableščala je s svojim glasom. Poiskala sem jo z namenom, da vam jo predstavim.

Bi mi prosim povedali nekaj o sebi?

Rojena sem v Novem Sadu, 1951. Oče, Maksimilijan Juršič je bil Slovenec (rojen v Gornji Radgoni pri Murski Soboti, otroštvo in mladost je preživel v Gornjem Gradu blizu Kranja), mama Cveta, dekliško Načeva, je bila Makedonka (rojena v Štipu). Od rojstva sem vpijala tri kulture, prisvajala tri jezika, tri mentalitete... Menim, da je to posebno bogatstvo. Na žalost, babice in dedka od očeta se ne spominjam, ker sta umrla, ko sem imela komaj eno leto. Pripovedovali so mi, da je babica (po poklicu učiteljica) igrala na violino, dedek pa na klavirju in cerkvenih orgljah v katedrali v Gornjem Gradu. Živo pa se spominjam babice od mame, ki mi je pogosto, s prekrasnim glasom in s polno emocijo, pela makedonske pesmi...

V naši hiši se je pogosto pelo in plesalo. Spominjam se, da me je oče naučil prve korake valcerja, ko pa smo odhajali v Slovenijo (v otroštvu je to bilo vsako leto) so bile polke neizogibne. Tudi danes imamo pristne kontakte s sorodniki, ki živijo v Ljubljani, Celju in Ptuj, in z možovo družino v Lendavi.

Kakšne sanje je imela majhna Katja Juršič, kaj pa se je zgodilo v življenju?

Prizadevalo me je vaše vprašanje. Ni enostavno soočiti se s seboj, s svojim mladostniškim sanjam in sumirati svoje življenje... Kot deklica, stara 7-8 let, sem igrala balet pri gospe Margite Debeljak, ki je imela prvo privatno šolo v Novem Sadu (še preden je odprta prva državna šola) in takrat sem si žarko želela postati baletka. Med kosilom, sem med dvema žlicami juhe, tekala po prstih okrog mize, sanjajoč, da sem snežinka iz "Ščelkunčika". Potem sem krenila v glasbeno šolo, igrala na klavir in naravno je da so moje želje krenile v tej smeri. Sanjala sem, da bom postala pianistka. Končala sem nižjo, in zatem še srednjo glasbeno šolo "Isidor Bajić" v klasi prof. Bosiljke Stričević-Pajor, paralelno pa sem šla tudi v Gimnazijo "J. Jovanović Zmaj".

Vaš prvi nastop?

Nastopi na javnih urah in koncertih so bili zelo vzbudljivi in so bili lepa izkušnja. Spominjam se, da smo pred koncem srednje glasbene šole, nas nekoliko nastopali na Glasbeni akademiji "F. List" v Budimpešti.

Življenje je potekalo ob dveh tirih. Kako ste uspeli vse vskladiti?

Ko se spominam teh trenutkov, vem da ni bilo lahko, čeprav mi je v tem trenutku bilo čisto normalno, da hodim v dve šoli. Odrerkanja je bilo veliko. Eno leto celo nisem mogla na maturatorsko ekskurzijo v Dubrovnik, zaradi izpita iz klavirja.

Kaj je pretehtalo? Karijera na Fakulteti?

Kakor koli sem odlagala odločbo in končen izbor, to se le moralo zgoditi. Kajti, ko sem končala gimnazijo, si nisem mogla predstavljati, da bom naslednje dve leti hodila samo v glasbeno šolo (takrat ni bilo usklajeno obiskovanje šole splošnega izobraževanja in glasbene šole, tako kot je danes) in sem se vpisala na študij ruskega jezika na Filozofski fakulteti v Novem Sadu. Jeziki mi, zahvaljujoč glasbenosti in navadi od malih nog, da komuniciram v več jezikih, niso predstavljali problem. Ko sem končala srednjo glasbeno šolo, si nisem mogla predstavljati, da bom prekinila ukvarjanje z glasbo in da samo študiram, pa sem se vpisala Glasbeno akademijo v Beogradu v klasi prof. Vere Veljkov. Z velikimi naporii (potovanja, resni a tako različni študiji tu in tam), sem vpisala II leto Akademije. Na koncu sem bila le preveč utrujena in nisem mogla nadaljevati na ta način. Na koncu sem morala prineesti odločitev in to je bilo tisto, kar je bližje koncu. Dolgo

Katja Juršič-Huzjan, lektorica ruskega jezika in članica pevskega zbora "Kredarica"

nisem mogla sebi priznati, da je to bila končna poslovitev od glasbe... Veliko let sem bila užaljena. Ampak, kot lahko vidite, glasba je kot voda - vedno najde svojo pot in slej kot prej pride na površino. Svojo željo za glasbo sedaj zadovoljujem s petjem v zboru našega Društva.

Drugače pa že 25 let delam na Filozofski fakulteti, kot lektorica ruskega jezika. Poklic profesorja je zelo kreativen, delo s študenti pa mi predstavlja veliko zadovoljstvo in mislim, da sem v tem našla sebe, na neki način pa tudi nadaljevala družinsko tradicijo,

kajti babica in mama so bile učiteljice (profesorice). Predavam ruski jezik kot izbirni predmet na Filozofski in Medicinski fakulteti, držim pa tudi vaje iz Metodike pouka ruskega jezika. Razen ruskega, poznam tudi poljski jezik, pasivno pa mi ni tuj niti angleški jezik. (Letos smo pričeli z delom po reformnih načrtih in programih pouka, v skladu z Bolonjsko konvencijo, tu je veliko sprememb in potrebovali bomo nekaj časa, da ga v popolnosti spoznamo in obvladamo). Delala sem tudi kot simultani in konsekvativni prevajalec ruskega jezika na več manifestacij lokalnega in mednarodnega pomena.

Društvo Slovencev "Kredarica" in Vi?

Članica Društva sem postala 1998. na povabilo gospoda Franje Cevca. Moram priznati, da sem imela takrat odpor do enonacionalnih zbiranj, ne glede na predznak. Ne glede na to, Društvo nam je v tistih časih nudilo občutek sigurnosti in pripadnosti, ki smo ju zgubili z razpadom bivše države. Velika zahvala Ambasadi Republike Slovenije v Budimpešti, zatem pa v Beogradu, kot tudi Slovenski matici izseljencev v Ljubljani na podpori in pomoči, ki so nam nudile.

Zdi se mi, da gledam majhno skupino, ki poje v Slovaškem domu 2. februarja leta 2001. Tudi vi ste tu (tedaj sem vas spoznala, in vseh teh let nisem slišala tako čudovitega glasu kot je vaš), dirigira gospod Djaković. A se spominjate teh časov?

Seveda se spominim. Od samega začetka sem pripovedovala, da Društvo brez glasbe ne more obstati, ter da je zbor najboljši način, da se ljudje vežejo za Društvo. Na moje veliko insistiranje, je ustanovljen zbor, leta 2001. Takrat nas je bilo malo, zvenelo je skromno, ampak peli smo s srečo in to je bilo toplo sprejeto od strani publike. V zboru je veliko dobrih ljudi, ob tej priložnosti pa bi omenila samo tiste, ki skupaj z menoj pojejo od samega začetka do današnjega dne, to pa so: Ljilja in Mirko Pavlič ter njun sin Borut. Antonija Molnar in Ernest Pipan. Po Bogdanu Djakoviću je bil dirigent Fedor Prodanov, pred tremi leti pa je prišla Suzana Gros in nas vodi še danes. Že pet let marljivo delamo in mislim, da so rezultati vidni.

Prebrali smo v časopisu kaj menite o prvem CD-ju pevskega zbora. Zgodil se je tudi drugi CD?

Obstaja samo tonski zapis s koncerta v Studiju M z zborom "Revoz" iz Novega mesta 2004, ter video zapisi iz Slovenije in iz Beograda.

Na začetku smo, kot sem že povedala na promociji našega CD-ja, peli enoglasno enostavne slovenske narodne pesmi, in zatem smo počasi preko dvoglasnega prispeli tudi štiriglasnega izvajanja pesmi. Najprej so to bile obdelave slovenskih narodnih pesmi, potem tudi avtorska dela slovenskih skladateljev (D. Jenko, E. Adamič, J. Leskova, bratje Avsenik, K.

Mašek in drugi). Ne pojemo samo slovenske pesmi. Pojemo tudi "Ave Maria" na glasbo J. S. Bach-a v obdelavi Ch. Gounoda in "Ave verum" W. A. Mozarta. Gostovali smo v mnogih mestih v Srbiji (Subotica, Zrenjanin, N. Bečej, Niš, Beograd) dvakrat pa tudi v Sloveniji (v Dolenjskih Toplicah, novembra 2005, in v Bohinjski Bistrici, junija 2006.). Nastopi v Sloveniji nam predstavljajo posebno čast pa tudi svojevrstno nagrado za vložen trud.

Kaj bi, prosim, kot članica zbora, povedali o repertoarju?

Repertoar nam je, kot lahko tudi vidite zelo bogat in raznovrsten. Naša dirigentka Suzana Gros zelo spretno zbira kompozicije, ki so vedno za stopničko nad našimi trenutnimi možnostmi, to pa nas poganja, da vložimo dodaten trud in temu zahvaljujoč zbor tudi napreduje. Pravzaprav imam jaz vedno kakšen komentar po končanem nastopu, to pa je samo zato, ker si želim, da bi bili še boljši. Razen svetovnih pesmi imamo na programu celo vrsto prirodnih duhovnih pesmi, ki jih že tradicionalno pojemo v novosaški katedrali Imena Marijinega za Božič in Veliko noč. Ob teh priložnostih mislo v slovensčini držijo nadškof beograjski monsignor Hočevar ali kanonik gospod Rojc. Ti nastopi so polni radosti in navdušenja.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

V mladosti sem bila članica Planinskega društva "Železnica" v Novem Sadu in takrat sem prehodila mnoge planine po celi Jugoslaviji. Med ostalim, prehodila sem Igmanski marš (po isti poti in pod avtentičnimi zimskimi pogoji kot partizani 1942.), poleti 1981. pa sem s planinarji za en teden prehodila dober del Slovenske transverzale - od Mariborske koče na Pohorju, vse do Kamniške koče na Kamniškem sedlu in do Logarske doline. To je bila zame velika stvar. Dnevno smo prehodili tudi po 20 km. po planinskih stezam, skozi najlepše predele Slovenije. Prav tako sem prehodila srednjo stezo Fruškogorskega planinarskega maratona. Kar naprej obljubljam sama sebi, da se bom vrnila k tej vrsti rekreacije.

Lep dogodek v Vašem življenju?

Kot vsaka mati na tem svetu, mi je rojstvo otrok in materinstvo nekaj kar je definitivno obogatilo moje življenje in mojo osebnost.

Dunja gre po poteh mame?

Da, ona maminih, Ivan pa po očetovih poteh. Dunja je končala Srednjo glasbeno šolo "Isidor Bajić" in je trenutno v III letniku Glasbene akademije v Novem Sadu. Osebnostno srečna in ponosna, ker je ne samo krenila po mojih poteh, pač pa me je prehitela. Ivan je mlajši, on je I letnik Ekonomske fakultete, zbral si je oblast, ki ga zanima, prve rezultate pa šele pričakujemo.

Zelo lepo sta skupaj z gospodom Mirkom Pavličem izvedla solo "Zabučale gore".

Hvala, pesem je krasna, če pa nama je uspelo prebuditi emocije publike, potem je to tisto pravilo.

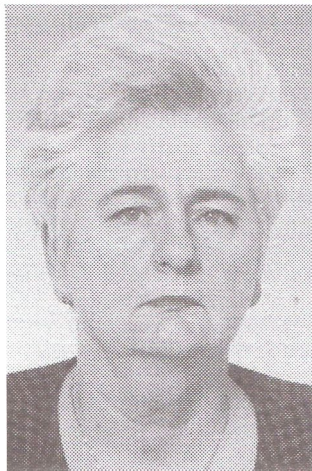
Na začetku z enoglasnimi, kasneje tudi z dvoglasnimi obdelavami slovenskih ljudskih pesmi ste poželi prve aplavze, sedaj pa s Pesmijo suznjev iz opere "Nabucco" G. Verdija (III. čin), zbor "Kredarica" in zbor "Planika" zvenita fascinantno. Prekosila sta vsa pričakovanja. Kaj vi radi zapojeje?

Od kompozicij, ki smo jih peli v "Kredarici", so mi najljubše "Luna", "Po jezeru", "Rasti, rožmarin", "Ave verum", "Oče naš", "Prelepo migljajo zvezdice"... Ovisno od trenutne dobre volje in situacije, rada zapojem slovenske pesmi, pa tudi makedonske in srpske izvirne narodne pesmi. Vse skupaj čuvajo v sebi resnično modrost in enostavnost, ki me vsakič znova vzburi in preseneti.

Z lepimi željami za uspešno delo vnaprej, kakor tudi v osebnem življenju v novem letu, sem se zahvalila gospe Katji Juršič-Huzjan.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**
Prevedla: **Danijela Janković**

Zgaga je težava s katero se malokdo ni srečal v svojem življenju. Skoraj 40 % populacije pozna neprijetnosti v gornjem delu trebuha, kot so napolnjenost, pritisk, napihnjenost, pečenje ali riganje. Takšne težave so pri mnogih občasne - sezonskega značaja. Bolj pogoste so v jesen in na pomlad. Naštete težave sestavljajo klinično sliko gastritisa, gastroezofagealne g a refluksa (vračanje želodčne vsebine iz želodca v požiralnik) in ulkusne bolezni.

Zadnjih nekaj let je narejen velik napredek, kar se tiče tovrstnih bolezni tako v dijagnostiki, kakor tudi v zdravljenju.

Težave z želodcem so pogosto posledica neodgovarjajoče prehrane, oziroma uživanja premočno začinjenih jedi, mastne hrane, sladkarij, alkohola, večjih količin kave in čaja, kajenje. Dodatni dejavniki, ki vplivajo na nastajanje težav so pogosti stres, utrujenost, nekatera

zdravila, pa tudi bakterija z imenom "Helicobacter pylori". Skazalo se je, da je prav ta bakterija, ki ima lastnost, da obstane v kislem želodčnem soku, vzrok ulkusne bolezni in gastritisa v velikem odstotku primerov. Za to odkritje sta dva avstralska znanstvenika dr. B. Marshal in dr. R. Voren dobila Nobelovo nagrado leta 2005., kar govori o veliki pomembnosti tega odkritja.

Bolniki se zglasijo pri zdravniku, ko so težave zelo pogoste in ko se jim kisla vsebina iz želodca in dvanajstnika vrača v požiralnik. To je zelo neprijeten občutek, pa tudi zelo nevaren, ker s časoma pride do poškodbe požiralnika, bolezen ima navreč hroničen potek in je v tej vsebini razen vodikove (klorovodikove) kisline še žolč in žolčne barve. V zadnjem času se temu tako imenovanemu gastroezofagealnemu refluksu posveča velika pozornost - obstaja namreč stališče, da ima 40 do 60 % populacije celega sveta to bolezen v manjši ali večji meri, dijagnostika pa je izredno težka. Pri dolgotrajnih primerih gastritičnih težav, je potrebno premisliti tudi o infekciji z helicobacter pylori, zaradi tega, pa tudi zaradi kompleksnih preiskav bolnika, je potrebno narediti gastroskopijo. Danes se delajo tudi testi za to bakterijo preko krvi z zadovoljivo natančnostjo.

Pacijentom je potrebno predvsem svetovati spremembo načina prehrane. Nujno je izogibati se hrani, ki pospešuje

zgago, kot so paradižnik, testenine, čokolada, bonbone (predvsem pepermint), alkohol, preveč kave in kajenje. obroki naj bi bili bolj pogosti, količinsko pa manjši. Zadnji obrok bi moral biti vsaj 2 do 3 ure pred spanjem. Vzglavje na katerem bolnik spi naj bi bilo dvignjeno tako, da zmanjša možnost vračanja želodčne vsebine v požiralnik. Pokazalo se je, da fizična aktivnost zelo ugodno vpliva na to vrsto težav in osebe, ki so bolj gibčne imajo manjše ali ne tako močne gastritične težave.

Ko so naštihi higijenski in dietetični pogoji uveljavljeni, postane smiselno vključiti tudi ustrezno zdravilo, katerega seveda določi specialist-gastroenterolog in to po končani dijagnostiki. Številna zdravila, ki se lahko dobijo so sodobna iz skupine inhibitorjev protonске črpalke (Controlok, Omepril) in blokatorji H2 receptorjev (Ranisan, Ranitidin, Famotidin), ki zavirajo nastajanje kisline v želodcu. V široki uporabi so tudi zdravila, ki jim rečemo antacidi - ti nevtralizirajo čezmerno kislino, ali pa zaščitijo stene želodca, kot so Gelusil lac, Rutacid itn. V primeru dokazane prisotnosti helicobacter pylori, je poleg naštetih zdravil nujno jemati tudi ustrezen antibiotik.

Prof. dr. Marija Vindiš-Ješić
internist-kardiolog

Prevedla: Ljudmila Ivaz

S p o t i p o S l o v e n i j i

SLOVESNOST V MARIBORU NA PODELITVAH DIPLOM

Mariborska Ekonomsko-poslovna fakulteta vsako leto organizira podelitev diplom. To se je zgodilo tudi dne 7.12.2006 v mariborski športni dvorani "Tabor".

Ob 16. uri so se v dvorani na tribunah zbrali vsi povabljeni - starši, prijatelji, sorodniki. Vsi so nestrpnost čakali, kdaj se bo pričelo. Preden so se luči ugasnile, deset ali petnajst minut pred četrto uro, so se na velikem platnu prikazale slike o Ekonomsko-poslovni fakulteti, ter o tem kje se nahaja fakulteta, kako se študenti učijo in nekaj fotografij s predavanj.

Nekaj minut po četrthi uri pa se je pričelo. Luči so se ugasnile in vse je bilo tiho. Samo ena luč je osvetlila pot do glavnega odra, na katerega so prvo stopili dekan dr. Rasto Ovin,

prodekan dr. Milan Jurše, prodekan dr. Majda Bastič in prodekan dr. Samo Bobek. Z njimi so prišli tudi voditelji in organizatorji programa.

Nato so se luči zopet prižgale in v dvorano so vstopili diplomanti in diplomantke. Vsak je zasedel svoje mesto in najprej smo poslušali himno Gaudemus. Prvi je dobil

dekan, ki je vsem iskreno čestital. Preden pa so sprejeli svoje diplome, so diplomanti in diplomantke morali predstaviti svoje colke na na kapah z leve na desno stran in na ta način označiti, da niso več študentje in študentke. Vsi so imeli črne trikotne kape s cofki, ki se nosijo ob takih priložnostih, samo magistri so imeli

rdeče kape. Zatem so vsi dobili svoja priznanja. Vsakemu diplomantu in diplomantki so posebej čestitali. Vsak je stopil na glavni oder in sprejel čestitke za svoje zasluge.

Podelitev je trajala dve uri, vse skupaj pa je spremljala svečana glasba. Na koncu je prebrana tudi svečana prisega za diplomante in diplomantke, ki so prisegli, da bodo svoje znanje izkoristili na pravi način. Simbolično so vrgli svoje kape v zrak, s čimer se je podelitev tudi končala. To je bil konec podelitve, ne pa praznovanja.

Na drugi strani dvorane se je dvignila velika zavesa in je bila pripravljena zakuska. Vsi smo malo pogostili in čestitali svojim diplomantom in diplomantkam.

S ponosom lahko rečem, da je bil eden od diplomantov tudi moj bratranec in me veseli, da sem bila del te svečanosti. Zdaj, ko so vsi naredili izpite na fakulteti in še en korak naprej v svojem življenju, jih čakajo novi izzivi.

Mi pa jim želimo vso srečo!

Anita Nježić, slušateljica dopolnilnega
pouka slovenščine

Maribor je lepo mesto!

JESENSKO SREČANJE V ZRENJANINU

Društvo Slovencev "Planika" v Zrenjaninu je organiziralo v soboto, 21.10.2006 ob 20. uri v Ljudskem gledališču "Toša Jovanović" v Zrenjaninu, Jesensko srečanje društev Slovencev.

(Nabucco), G. Verdija.

Pesem "Trag", Miloša Crnjanskega je govorila Snežana Kovačev, "Pesem ženi" Jovana Dučića pa je govoril Prvoslav Zakovski.

J. Massent (Masne) "Meditacija" in "Vals-Scherzo" P.I. Chaikowsky sta izvedla talentirana Erne Švan, violina in Hilda Švan, klavir.

"Magistrale" Franceta Prešerna sta govorila Janko

Kovačev, "Splet slovenskih ljudskih pesmi" pa so na navdušenje vseh prisotnih izvedla zbor "Kredarica" in zbor "Planika".

Ta kulturni dogodek se je odvijal pred dvorano polno gostov, ki so več kot eno uro uživali v pestrem programu in odličnim izvajalcem.

Za vse to so poskrbeli prijazni gostitelji, učenke šole slovenskega jezika Društva Slovencev "Planika", in dr. Dušanka Kojičić, ki je dala idejo za program ter vsi ostali sodelujoči.

Letos Ljudsko gledališče "Toša Jovanović" praznuje 60 let dramske scene- in to prav na ta način.

Koncerta so se udeležili, poleg našega predsednika g. Alberta Kužnerja, tudi visoke osebnosti Veleposlaništva R Slovenije iz Beograda, ga. Tatjana Kovačič in ga. Jadranka Šturm Kocjan (z leve)

Program se je začel z Zdravljico Franceta Prešerna v izvedbi zbor "Kredarica" iz Novega Sada, z dirigentko Suzano Gros in klavirsko spremljavo Jožeta Riterja. Verse "Strunam", prav tako od Franceta Prešerna, sta govorila Prvoslav Zakovski in Janko Brezovar (video-bim). "Pozdrav" od književnika Radivoja Šajtinca sta govorila Snežana Kovačev in Prvoslav Zakovski, igralca - prvaka Ljudskega gledališča "Toša Jovanović" v Zrenjaninu.

"Kiris Elaison" (Slava Gospodu) je izvedel zbor "Planika" z dirigentko Društva Slovencev "Planika" Danielo Avram. V nadaljevanju je zbor "Kredarica" zapel "Ave Verum", W. A. Mozarta, zbor "Planika" "Liro" Davorina Jenka, ter zopet "Kredarica" z "Zborom Židov"

Brezovar in Prvoslav Zakovski, "Tekst" Radivoja Šajtinca pa Snežana Kovačev.

S "Polko in vinsko pesmijo" je s harmoniko nastopil dinamičen Ivan Debeljak iz Društva Slovencev "Sava", Beograd.

Gost programa je bil Djordje Balašević z dvema pesmima "Lepa protina čer" in "Al se nekad dobro jelo", na koncu pa se je vrnil na bis še z eno pesmijo.

Tekst Radivoja Šajtinca je govorila Snežana

Djordje Balašević med našimi članicami pevskega zbora v Zrenjaninu

Celoten prihodek od koncerta je namenjen porodniškemu oddelku-neonatalogiji - Splošne bolnišnice "Dr. Djordje Joanović" v Zrenjaninu.

Marija Lovrić

Foto: Albert Kužner

Naš pevski zbor "Kredarica" pred nastopom v Subotici

GOSTOVANJE V SUBOTICI

Naš pevski zbor "Kredarica" je 30. septembra 2006. sodeloval na tretjem srečanju zborov slovenskih pesmi v Subotici. Slovesnost je bila organizirana v svečani dvorani mestne hiše v Subotici. Izjemen nastop v prekrasnem ambijentu vrhunske akustike in v standardni postavi našega zbora in dirigentke Suzane Gros. Nastopali so tudi zbori društev Slovencev iz Zrenjanina, Subotice in inozemstva, zbor slovenske manjšine iz Porabja (Madžarska).

PRIREDITEV "V SREČANJU K BOŽIČU"

Že drugič zapored smo bili del prireditve "V srečanju k Božiču", na Telepu v

Novem Sadu, 20. decembra leta 2006. Organizatorji tega lepega dogodka so Ekumenska humanitarna organizacija in volonterji dnevnega bivanja in djakonskih skupin. V programu so sodelovali: KUD "Egipčani" in Židovska skupnost s plesnimi točkami, po dve pesmi pa so zapeli: zbor "ISOV" ŠOSO "Milan Petrović", KUD "Stanislav Prepreg", zbor "Petefi Šandor", Adventistična cerkev, Hriščanska Baptistična cerkev, Evangelistična Metodistična cerkev, Novosadski Franjevski mladinski zbor "Ivan Kapistran", Rimokatoliška cerkev Ime Marijino, Krščanska Reformska cerkev, Grško-katoliška cerkev (nune), zbor Ekumenske humanitarne organizacije "Veritas" in naš pevski zbor "Kredarica". Zapeli smo POSLUŠAJTE VSI LJUDJE in prelepo MIGLJAJO ZVEZDICE. Nastopali smo v standardni postavi z dirigentko Suzano Gros

Srdjan Radaković

MARIBORSKI PLAKATI

Dne 1. decembra leta 2006. v foajeu male dvorane "Srpskega narodnega gledališča" znani režiser Jovan Soldatović, ki je dolgo delal in živel v Mariboru, je prinesel in prikazal revijo

na dramski del predstav, potem opera in balet in na koncu predstave lutkovnega gledališča. V dramskem delu se lahko prepozna Euripidovega "Oresta", Šekspirovega Hamleta,

Srdjan Radaković, tajnik DS "Kredarica", Tatjana Kovačič, kulturni ataše veleposlaništva R Slovenije v Beogradu in Milivoje Mladenović, upravnik SNP v Novem Sadu

plakatov Slovenskega narodnega gledališča Maribor (Drama ter Opera in balet) in Lutkovnega gledališča Maribor. Plakati so res lepi in zgovorni o tistem kar obveščajo in razglašajo in tudi vabijo širšo publiko vseh starostnih struktur na ogled raznovrstnih gledaliških predstav.

Plakati se lahko razdelijo na tri dele in sicer

potem "Mačko na vroči pločevinasti strehi" in tako naprej. V delu, kjer so plakati oper in baletov, prepoznavam "Labodje jezero" (Schwanense), "Hofmannove pripovedke", potem zanimiv plakat baleta "Tango" Edvarda Kluga, "Seviljski brivec" in posebno se mi je dopadel plakat za manj znano opero Giuseppea Verdija "Attila", ki smo vam ga

prikazali v biltenu. Na plakatih lutkovnega gledališča prepoznavam "Butalci", "Začarano princezo", "Pepelko", "Turjaško rozamundo" ter "Jankota in Metko".

Gospod Jovan Soldatović je imel pozdravni govor in izvajal tudi manjše recitale. Po končanih kratkih glasbenih točkah je razstavo odprla prva sekretarka in kulturni ataše beogradskega veleposlaništva R Slovenije Tatjana Kovačič, ki je pozneje podala posebno izjavo za novosadsko televizijo "Kanal 9". Meni je bilo v veselje fotografirati vse plakate.

Tekst in fotografija:
Albert Kužner

IN MEMORIAM

S poštovanjem se bomo spominjali člana našega Društva, ki je umrl v septembru leta 2006

**Andrej
Hreščak**

(oktober 1922 - september 2006)

Iskreno
sožalje družini!

BILTEN "KREDARICA" NA 51. SEJMU KNJIG V BEOGRADU

Bilten "Kredarica" je bil prvič deležen tudi na sejmu in to 51. sejmu knjige v Beogradu, v sektorju Društev za jezike in književnost v okvirju nevladnega sektorja v Zavodu za kulturo Vojvodine kot sporočilo na slovenskem jeziku v Novem Sadu.

Bilten je pritegnil veliko število obiskovalcev.

Vse se je dogajalo na stojnici Izvršnega sveta APV (Sekretariat za izobrazbo in kulturo in Sekretariat za upravo, predpise in nacionalne manjšine) od 25. do 30. oktobra leta 2006. v Beogradu.

Spomnimo se: naš časopis, ki je prvič izšel marca 2001. - je prvo sporočilo na slovenskem jeziku na prostorih Srbije in Črne Gore.

Marija Lovrić

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Zlata Radisavljević, urednica, Marija Lovrić, Rajko Marić, Angela Arandjelović in Albert Kužner, člani. Lektorica: Danijela Janković. Priprava tiska: Ljubomir Rakić. Tisk: SZR "MIVA" Veternik. Tiraž: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev "Kredarica", 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. WWW.KREDARICA.S5.COM. Rešenjem Pokrajinskog sekretarijata za informisanje broj 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. godine, Bilten "Kredarica" je upisan u Registar sredstava javnog informisanja.